

Asia: VN/5904/2019

Luonnos Suomen arktisen politiikan strategiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Arktisen politiikan strategialla on tärkeä merkitys alueemme Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakunnille. Onnistunut strategia tukee maakuntien työtä ilmastonmuutoksen torjunnassa sekä vahvistaa alueen hyvinvointia, elinkeinoelämää ja tutkimusta.

Suomen arktisen politiikan strategian painopisteet ovat perusteltuja, ja kokonaisuudessaan strategialuonnos ja siinä määritellyt toimenpiteet ovat hyviä. Luonnoksen johdannossa todetaan, että koko Suomi on arktinen maa, mutta lukijalle strategialuonnos näyttää maantieteellisesti rajautuvan Lappiin. Merkittävin täsmennyksen tarve on arktisen käsitteen määrittelyssä: Lapin lisäksi Pohjois-Pohjanmaa, Kainuun ja Pohjois-Karjala ovat jäseniä Barentsin euroarktisen neuvostossa. Pohjois-Suomen aluehallintovirasto esittää, että maakuntien roolia tuodaan näkyvämmiin esiin ja arktisen käsite laajennetaan Barentsin euroarktisen neuvoston jäsenmaamaakuntiin.

Alueemme Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueen toimijat tekevät aktiivisesti yhteistyötä erityisesti Luoteis-Venäjän osien kanssa. Pohjois-Suomen aluehallintovirasto edistää mm. Karjalan tasavallan kanssa matkailun tiekartan kehittämistä, Pohjois-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeus, ja luvat -vastuualue osallistuu Barentsin euroarktisen neuvoston toimintaan sosiaali- ja terveystyöryhmän JWGHS:n puitteissa ja pelastustoimi ja varautuminen -vastuualue on tehnyt säännöllisesti yhteisiä paloharjoituksia Karjalan tasavallan kanssa. Tämän lisäksi alueemme sidosryhmiä on autettu kahdenvälisissä suhteissa. Ruohonjuuritason toimijoilla on alueellamme paras ymmärrys ja verkostot käytännön yhteistyön toteuttamiseksi.

Painopistealue 2.1. asukkaat, hyvinvoinnin edistäminen

Koulutuksellisten oikeuksien toteutuminen on tärkeää pitkien välimatkojen ja harvaan asuttujen seutujen lapsille ja nuorille. Opetuksen järjestämisessä tulee hyödyntää nykyteknologiaa niin monipuolisesti kuin se lainsäädännön puitteissa on mahdollista.

Strategiassa on huomioitu hyvin asukkaiden hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä, kuten ikärakenne, elinkeinorakenne, työllisyysmahdollisuudet, tasapuoliset koulutusmahdollisuudet, toimiva tekninen infrastruktuuri, mielenterveys, ilmastonmuutos, syrjintä, kulttuuri ja terveysturvallisuus. Nämä kaikki vaikuttavat ihmisten hyvinvointiin ja ne on huomioitu strategian tavoitetilassa ja toimenpiteissä.

Asukkaiden osallisuus ja aktiivinen toiminta jäävät kuitenkin vähälle huomiolle ja passiiviseksi toimenpiteiden kohteeksi. Ihminen ei ole vain hyvinvointitoimijoiden kohde, vaan aktiivinen toimija. Tätä näkökulmaa voisi strategiassa vahvistaa.

Edelleen huomioitavaa on, että strategiassa keskitytään Lappiin, vaikka samat alueelliset piirteet ovat leimallisia myös Pohjois-Suomen aluehallintoviraston alueella.

Luonto on myös yksi voimavara ja sen monimuotoisuuden säilyttäminen on tärkeää asukkaiden hyvinvoinnille. Luonnossa oleilu ja liikkuminen lisää hyvinvointia, auttaa jaksamaan elämänhaasteissa ja tuottaa myös hyvää mieltä.

Painopistealue 2.2. asukkaat, alkuperäiskansojen oikeudet

On tärkeää, että saamelaiskulttuurin ja kielen vaaliminen otetaan strategiassa huomioon. Strategiassa tulisi huomioida Oulun yliopiston merkitys saamelaiskulttuurin vaalimisessa. Oulun yliopiston Giellagas-instituutilla on opetusministeriön osoittama valtakunnallinen vastuu järjestää ja edistää saamen kielen ja saamelaisen kulttuurin ylintä opetusta ja tutkimusta Suomessa.

Painopistealue 3.1. Osaaminen, elinkeinot

On tärkeää, että strategiassa painotetaan digitalisaation edistämistä, ympäristöä, kiertotalousratkaisuja ja kestävä matkailua. PSAVI on osaltaan edistänyt Kostamuksen kaupungin pyrkimystä parantaa jätevedenkäsittelyä ja kiertotaloutta. Oulun yliopisto ja sen arktiseen tutkimukseen keskittynyt Thule-instituutti tukee monitieteistä yhteistyötä, joka on maininnan arvoinen strategiassa. Yrityksiä ja sidosryhmiä tulee tukea kestäväällä tavalla, jotta ne voivat kehittää toimintaansa ja hakea yhdessä ratkaisuja globaaleihin haasteisiin.

Lantto Tommi
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto - Johdon tuki